

Op de prachtige site van de megalieten van Wéris, die 5000 jaar oud zijn, staan een reeks menhirs, maar ook de twee enige zichtbare hunebedden (collectieve graven) in België. Maar men praat al sinds lang van het bestaan van een derde dolmen...

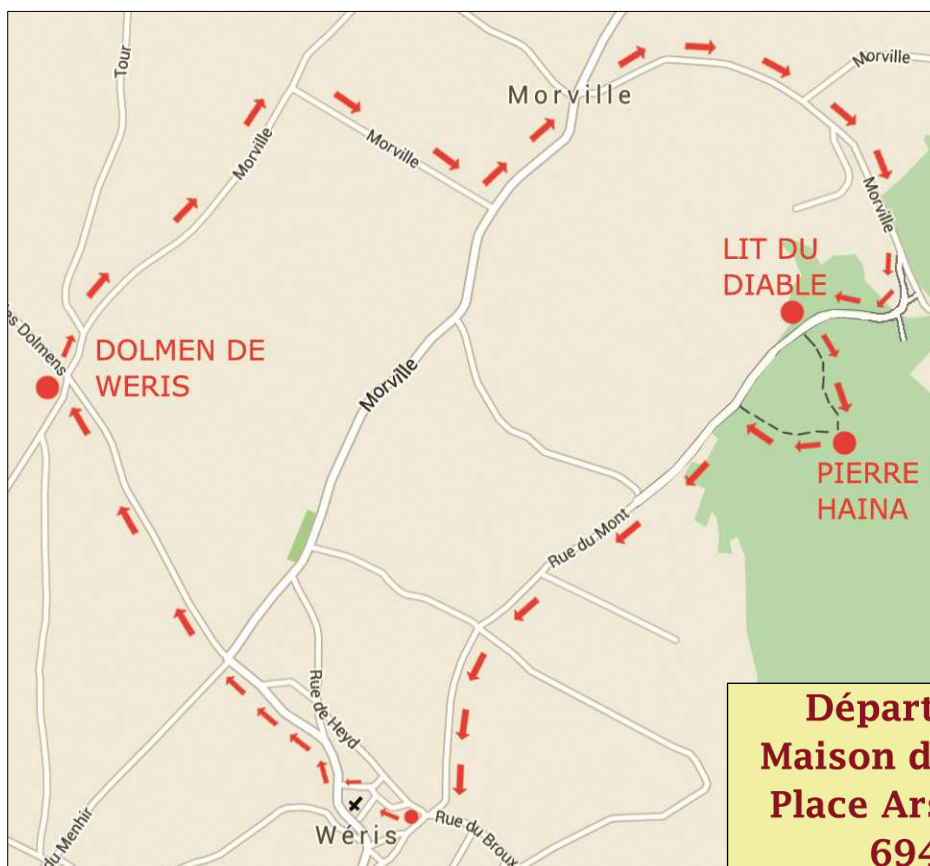
Gaat het enkel om een legende? Het schijnt dat schattenjagers de geheimzinnige “verloren dolmen” hebben gespot, en dat ze hopen er ongelofelijke rijkdommen aan te treffen. Maar men zegt dat ze gestoord zijn tijdens hun zoektocht, en dat ze op de vlucht zijn geslagen. Eén van hen zou een persoonlijk voorwerp hebben achtergelaten op het hunebed...

Kan u op uw beurt er in slagen dit verloren hunebed terug te vinden, en ook het achtergelaten voorwerp van deze leerling-archeoloog?

Dit “roadbook” gaat u op weg helpen : tijdens een wandeling van ongeveer 5 km gaan er u een aantal leuke observatie- en denkvragen gesteld worden. Verschillende antwoorden worden u voorgesteld : bij elk antwoord hoort een woord (of een woordengroep) dat tussen haakjes staat. U kiest het juiste antwoord, en u onthoudt het woord dat er bij staat.

Aan het einde van u wandeling heeft u tien woorden (of woordengroepen) die u in de juiste volgorde dient te zetten. U bekomt zo een zin die u uitlegt waar het verloren hunebed verborgen is. U vult uw antwoordformulier in, en u antwoordt op de bijkomende vraag. Steek uw antwoordformulier in de urne in het “Maison des Mégalithes”. Wellicht wint u de eerste prijs : een verblijf voor twee personen met ontbijt in de “Gîte d'Étape” van Villers-Sainte-Gertrude. Ook vier exemplaren van het meertalige boek “Durbuy, Ville et Villages en liberté” kunnen gewonnen worden.

Gebruik dit plan (volg de rode pijlen) en de aanwijzingen in het roadbook om uw weg te vinden. Veel geluk ermee en let goed op !

Met de steun van het
« Commissariat général au
Tourisme »

Départ / Vertrek :
Maison des Mégalithes
Place Arsène Soreil, 7
6940 Wéris
Tél. 086/21.02.19.

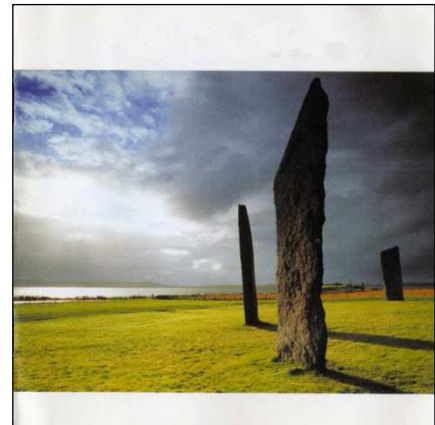
Het is natuurlijk erg nuttig een klein bezoek te brengen aan het museum om iets bij te leren over Wéris en de megalieten. U vindt er het antwoord op de eerste vraag, maar het is evenzeer mogelijk om het museum na de wandeling te bezoeken.

* Vraag 1 :

Dolmens en menhirs hebben inspiratie opgeleverd voor sommige artiesten.

Dit is de platenhoes van een plaat van :

- Alan Stivell (EEN DEUR)
- Van Morrison (EEN RAAM)
- Matmatah (HET DAK)

Vanaf het “Maison des Mégalithes” vervolgt u uw weg tot aan de kortbij gelegen kerk.

De kerk is bijna duizend jaar oud, want ze is gebouwd rond 1030 in de Romaanse stijl van het Maasbekken, typisch voor deze streek. Ze heeft verschillende verbouwingen ondergaan door de eeuwen heen. Ze is gewijd aan Sint-Walburgia, de patrones van de veldarbeiders, die wordt ingeroepen tegen hondsdelheid en tegen ratten.

* Vraag 2 :

Welke van deze ramen behoort niet tot de kerk van Wéris ?

(DE LAATSTE)

(DE OUDE)

(DE TWEEDE)

Op het grasperk achter de kerk, als u met de rug naar de kerk staat, daalt u af met een paar trappen naar de straat, waar u eerst links afslaat, dan rechts naar de “Rue des Dolmens”. Daar zoekt u het antwoord op vraag 3 en 4.

* Vraag 3 :

In de “Rue des Dolmens” hangen men wel meerdere ophangborden. Welk ophangbord kan je hier niet vinden?

*Les Buissons (ACHTER)
La Vieille Ecole (DOOR)*

*Au garde-manger d’Obélix (VOOR)
La Maison de Hary Cot (TEGENOVER)*

Wéris, één van de mooiste dorpen van Wallonië (“plus beaux villages de Wallonie”), is fier op zijn oude, typische boerderijen van de Famenne, die evenwijdig met de weg en lang uitgerekt gebouwd werden. Op sommige kan men het bouwjaar aflezen boven de poort van de schuur. Deze datum kan gegraveerd zijn in de sleutelsteen of kan geschreven zijn met metalen cijfers die in de muur vastzitten.

* Vraag 4 :

Let op de bouwjaren in de straat. Als u alle jaartallen optelt, bekomt u het getal :

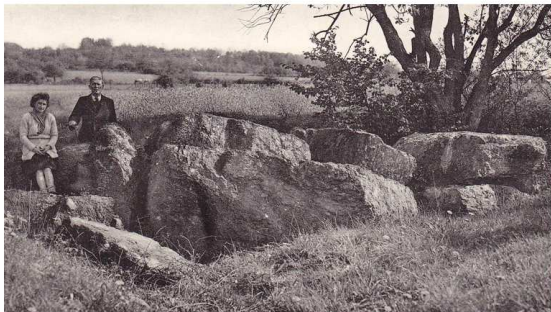
- 7612 (DRAAI ROND)
- 5630 (STAP)
- 7578 (KIJK)

Stap nu rechtdoor. U verlaat het dorp en komt weldra aan bij de dolmen van Wéris, die ook noordelijke dolmen of “Dolmen Nord” wordt genoemd.

Een dolmen (of een hunebed) is een collectief graf dat opgetrokken is tussen 3000 en 2800 voor onze jaartelling door landbouwers van het Neolithicum (Jonge Steentijd). Vanwege zijn uitgerekte vorm wordt het een “allée couverte” genoemd. Dit kan vertaald worden als “bedekt ganggraf”. De pijlers en de dekstenen, die bestaan uit puddingsteen, vormen een grafkamer waarin de overledenen werden geplaatst tijdens een begrafenisceremonie. Het geheel werd meestal bedekt met een grafheuvel. Archeologen hebben hier beenderresten, vuurstenen pijlpunten en scherven van aardewerk gevonden.

* Vraag 5 :

Welke van de volgende oude postkaarten stelt het hunebed van Wéris voor ?

(HET KRUISPUNT)

(DE SCHUUR)

(DE KERK)

(MAISON)

Volg de betonnen veldweg tegenover de ingang van het hunebed (aan de kant van de parking). U bevindt zich volop op de kalksteenrichel, een smal plateau dat zich uitstrekt tussen de Famenne en de Ardennen, en dat een karakteristieke kalkondergrond bezit. Hier bevindt zich eveneens vruchtbare aarde die zich tot landbouw leent. Op dit plateau liggen en staan de megalithische monumenten, verspreid over een afstand van acht km lang, van Wéris.

Aan het eerste kruispunt slaat u rechts af richting Morville, langs een grote boerderij. Bij de hoofdstraat van Morville slaat u links af.

Omdat Morville zich in de Famenne bevindt, bouwde men indertijd de huizen in houten vakwerk : een houten structuur uit eiken balken, waartussen men leem (een mengeling van klei en stro) aanbracht op een vlechtwerk van hazelaartakken.

Sommige huizen hebben hun vroeger aanzien bewaard, zelfs als de leem vervangen is door meer duurzaam materiaal, zoals bakstenen.

* Vraag 6

Kijk naar de huizen in vakwerk. Welk gebouw bevindt zich in Morville ? Opgelet, de foto's kunnen omgekeerd (links = rechts) zijn !

(DES MEGALITHES)

(DES AVONDS)

(DES TE BETER)

(DESMAN)

Bij het eerste kruispunt neemt u de weg rechts, die stijgt. Aan dit kruispunt vindt u een standbeeld.

* Vraag 7

Om dit standbeeld te maken, heeft de kunstenaar :

- zijn leerling (TEGENOVER HET)
  - zijn beitel (VER VAN HET)
  - zijn verbeelding (VLAKBIJ HET)
- gebruikt.*

Blijf klimmen. Na het laatste huis (een groot, houten gebouw aan de linkerkant) stapt u het bos binnen (bord "La cohabitation dans la forêt" of "Samenleven in het bos"). Neem na 50 m de weg rechts. En 50 m verder draait deze weg in een hoek van 90° naar rechts.

Let op vanaf hier ! Als u een eigenaardig personage tegen het lijf loopt, dan zou het wel eens de Duivel kunnen zijn, die maar al te graag uw zieltje naar de hel wil meenemen. Laat u niet meeslepen, zoals die molenaar die zijn ziel had beloofd in ruil voor het bouwen – in één enkele nacht - van een dam op de Aisne-rivier, om zijn molen van voldoende water te voorzien. Gelukkig was de echtgenote van de molenaar slimmer dan haar man ! Uiteindelijk heeft zij de duivel liggen gehad ! Deze had wel degelijk de dam gebouwd, maar kreeg enkel de ziel van de oude hond van de molenaar als betaling ! De duivel heeft in zijn woede de dam verwoest, en is daarna hier komen uitrusten, op zijn “duivelsbed”, waar u dadelijk aan voorbij wandelt. De steen heeft zijn naam natuurlijk te danken aan zijn eigenaardige vorm. Het is maar een legende. Alhoewel... net daar waar hij zijn hoofd te rusten legt... zijn dat geen sporen van zijn hoornen?

Volg nu het pad tegenover het “Lit du Diable” : het stijgt naar de top van de heuvel. Helemaal bovenaan domineert de “Pierre Haina” op majestueuze wijze het landschap, met een prachtig uitzicht over de kalksteenrichel heen. De “Pierre Haina” wordt soms ook de “Menhir blanc” (“witte menhir”) genoemd, maar het is geen menhir. Het is een natuurlijk rots, die uit de rotsbank steekt. De witte kleur is echter niet natuurlijk : men vertelt dat de steen een opening verstopt, die helemaal naar de hel leidt, en de dorpsbewoners komen hem éénmaal per jaren wit schilderen ! De Duivel, die niet van wit houdt, zou hierdoor weerhouden worden om de hel te verlaten...

* Vraag 8

Ten opzichte van het “Lit du Diable” ligt de “Pierre Haina” :

- 60 m (VAN),
  - 100 m (VOOR) of
  - 40 m (IN)
- hoger.*

U daalt weer af via het pad links van de “Pierre Haina”, links als u naar het landschap kijkt. Eenmaal beneden volgt u de weg naar links tot aan het dorp. Antwoord nog op de laatste vragen.

* Vraag 9

Wat ontbreekt er op deze foto ?

- een uithangbord (IN STEEN)
- klokken (IN HOUTEN VAKWERK)
- een raam (IN HOUT)

* Vraag 10

Als u weer op de “Place Arsène Soreil” bent, zoek dan naar “l’hôte”. Hoe lang staat die daar al ?

- 5 jaar (BOERDERIJ)
- 12 jaar (BAKOVEN)
- 4 jaar (MENHIR)

Goed zo ! Als u juist heeft geantwoord, bezit u alle woorden die nodig zijn om de zin samen te stellen die u leidt tot aan de verdwenen dolmen !

Deelnameformulier

Op zoek naar de verloren dolmen 2017

U heeft de tien woorden (of woordgroepen) verzameld ? Zet ze in de juiste volgorde, en de zin legt u uit hoe en waar u de verdwenen dolmen kan vinden. En welk voorwerp heeft de schattenzoeker heeft achtergelaten?

Het voorwerp is : .....

Bijkomende vraag :

Tijdens de zomer gaat een sportieve studente de wandeling van dit spel met een mountainbike afleggen (vertrek van en aankomst bij het “Maison des Mégalithes”, maar zonder de helling naar de “Pierre Haina”. In hoeveel tijd doet zij dit parcours?

..... minuten ..... seconden ..... hondersten

NAAM : .....
VOORNAAM : .....
ADRES : .....
.....
.....
E-MAIL : .....

Met de steun van het
“Commissariat général au Tourisme”